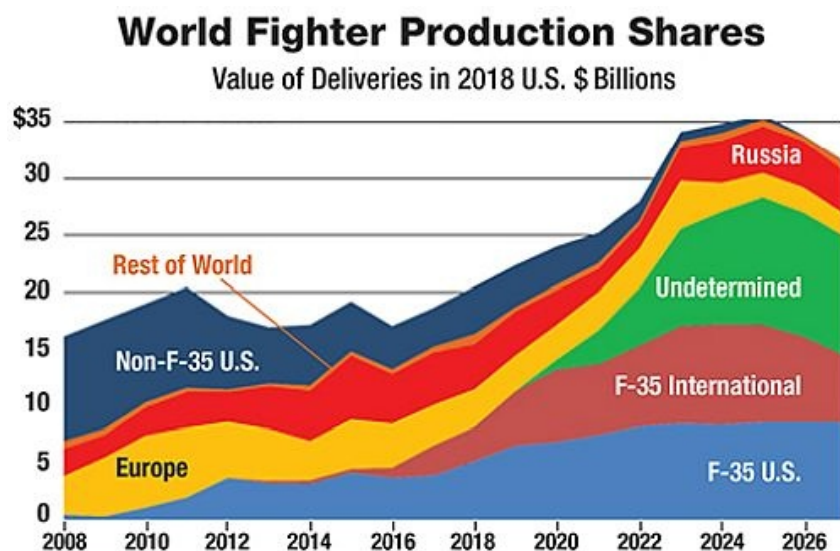

Boom rynku najdroższych myśliwców w 2018

#Lotnictwo wojskowe #Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 26 lutego 2018

Waszyngtoński analityczny think-tank Teal Group prognozuje okres doskonałych interesów dla producentów myśliwców wielozadaniowych z najwyższej półki cenowej w 2018.

Tak Teal Group prognozuje wartość dostaw najdroższych myśliwców z górnej półki do 2026 / Rysunek: Teal Group

Biorąc pod uwagę wartość oddanych już klientom myśliwców w ostatnich latach dostawy wzrosły w 2017 o 9,1%, zaś według przewidywań Teal Group w 2018 wzrosnąć mogą jeszcze o 10 % w stosunku do już rekordowego roku poprzedniego. Co ciekawe największy udział mają producenci najdroższych samolotów, wycenianych powyżej pułapu 75 mln USD za egzemplarz. Oczywiście prym wiedzie Lockheed Martin ze swoim hitem rynkowym – F-35 Lightningiem II ([Kolejne bazy F-35A](#), 2018-01-04).

Póki trwała faza badań i rozwoju tego myśliwca, z kosztami dzielonymi przez państwa partnerskie, do końca trudno było oszacować ile Join Strike Fighterów wchłoną nawet sojusznicy-inwestorzy. Obecnie – jak szacuje Richard Aboulafia – analityk rynku lotniczego, wiceprezes Teal Group – przyszedł czas żniw. W 2017 Lockheed Martin dostarczył 66 Join Strike Fighterów, przy czym 19 powędrowało do klientów zagranicznych. Dostawy 90 planowane są na 2018, z czego 30 dla odbiorców poza USA. Prognozowana produkcja samolotów F-35 wzrosnąć ma do 150 rocznie, z co najmniej 1/3 dla zagranicy. Lightning II zdominować ma do 2022 ponad połowę globalnego rynku myśliwców, nawet jeśli Lockheedowi Martinowi nie uda się zwyciężyć tą maszyną żadnego z rysujących się lub prognozowanych przetargów. Co warto spostrzeżenia – odnotowuje Richard Aboulafia – za pomocą wejścia w programy F-35 takie państwa jak Holandia, Norwegia, czy Turcja znalazły się na liście szybkich dostaw myśliwców z najwyższej, najdrożej półki. Co frapujące – państwa, które już rozwinęły

własne lub budowane w kooperacji europejskiej konstrukcje samolotów wielozadaniowych (Eurofighter Typhoon), także za sprawą specyficznych cech morskich odmian Lightninga II znalazły się w gronie jego nabywców. To Wielka Brytania i Włochy ([Pierwszy F-35B dla Włoch](#) , 2018-01-26).

Drogie, wymagające dużych nakładów finansowych myśliwce wielozadaniowe nowej generacji, takie jak F-35 zmieniają także oblicze i strukturę współczesnych wojsk lotniczych. Są bowiem bardziej wydajne i teoretycznie zapewniają większą przewagę. W linii będzie więc ich mniej. W USA na pewno nie zastąpią ilościowo floty starszych maszyn takich jak F-15, F-16, czy nawet A-10. A program budowy F-22 Raptora, jak wiadomo został ścięty, także z powodów ekonomicznych o 70% ([F-22A bombardują Afganistan](#), 2017-11-22).

Warto w tym kontekście spojrzeć na racjonalnie wydającą fundusze obronne Holandię, która na początku deklarowała chęć nabycia 37 samolotów F-35. Haga jednak, po przeprowadzeniu koniecznych analiz, zdecydowała że stać ją tylko na 34 Joint Strike Fighters. Oznacza to zdecydowane odejście od poprzedniej linii, kiedy zamówiono i odebrano aż 213 F-16.

Dostrzegalnym trendem jest, że to, co kiedyś było ogromnym ewenementem – zakup myśliwców z najdrożej półki cenowej – jest dziś codziennością. W latach 70. ubiegłego wieku sensacją był zakup przez Australię bardzo wówczas drogich F-111. Potem świat fascynowało nabycie F-14 przez szacha Iranu. Później sporym wydarzeniem było wyposażenie wojsk lotniczych Japonii i Izraela w F-15. Jednak – jak zauważa analityk Teal Group – liczba nabywców najdroższych importowanych myśliwców była (poza ich wspólnymi wytwórcami – konstruktorami – vide europejskie Tornado czy Typhoony) w latach 80. i 90. XX wieku ograniczona do 4. Dalej już w pierwszej dekadzie XXI wieku do klubu dołączyły Południowa Korea i Singapur – nabywając F-15. Pozostali klienci dominujących na rynku konsorcjów lotniczych świata, a było ich ponad 30 - zadowalali się myśliwcami za 40-60 mln dolarów (Mirage 2000, czy F-16).

Klub sześciu – importerów najdroższych myśliwców świata rozrósł się w od 2015 do pełnej piętnastki.

Gorączka zakupów najdroższych samolotów świata przyniosła także profity Francuzom, którym udało się w 2015 ulokować dostawy do tej pory niesprzedawalnych poza granicami Rafale w Egipcie i w Katarze ([Ostatnie Rafale EM dla Egiptu](#), 2017-12-04). Przy czym za słone rachunki Kairu na tym polu płaciły bogate monarchie Zatoki Perskiej. Rafale znalazły także swoje miejsce rynkowe w Indiach. Co fascynujące – Katar wybrał eksploatację aż trzech typów najdroższych maszyn ze szczytu półki – decydując się poza Rafale, także na F-15 i Eurofightery. Oznacza to, że 3 z 4 dostępnych zachodnich typów najdroższych samolotów bojowych będą eksploatowane w wojskach lotniczych jednego kraju ([Katar kupił Eurofightery](#) , 2017-12-11)!

W tym kontekście warto zauważyć, że nawet Kuwejt i Oman wybierając Eurofightery, postanowiły dopełnić ich liczbę tańszymi F/A-18 E/F Super Hornetami.

Powiązane wiadomości

[Boom rynku najdroższych myśliwców w 2018 \(2018-02-26\)](#)

[F-22A bombardują Afganistan \(2017-11-22\)](#)

[F-22 w misjach CAS \(2015-09-15\)](#)

[Raptory nad Irakiem i Syrią \(2015-07-21\)](#)

[Raptory już są w Europie \(2015-08-29\)](#)

[Pierwsza misja bojowa RAAF nad Syrią \(2015-09-14\)](#)

[Test zestawu HIMARS na pokładzie USS Anchorage \(2017-10-24\)](#)

[Wyrzutnia HIMARS wyprodukowana w Camden \(2017-07-27\)](#)

[Nowe łodzie patrolowe USN \(2017-10-04\)](#)

[Kolejne A-29 dla Afganistanu \(2017-10-26\)](#)

[Pierwsze Tucano już w Afganistanie \(2016-01-18\)](#)

[Super Tucano z USA dla Nigerii \(2017-08-05\)](#)

[Ostatnie Rafale EM dla Egiptu \(2017-12-04\)](#)

[Pierwsze Rafale C w Egipcie \(2017-07-28\)](#)

[Kolejne Rafale dla Egiptu \(2016-01-29\)](#)

[Nowy europejski samolot wielozadaniowy \(2017-07-17\)](#)

[Katar kupił Eurofightery \(2017-12-11\)](#)

[Katar kupił 36 F-15QA \(2017-06-15\)](#)

[Arabowie kupują samoloty wielozadaniowe \(2016-11-18\)](#)

[Most powietrzny Iran – Katar \(2017-06-11\)](#)

[Typhoon w operacji Shader \(2017-11-24\)](#)

[Ostatnie próby Brimstone \(2017-11-03\)](#)

[Zakończono manewry Epic Sky \(2017-12-01\)](#)

[Katar chce kupić Eurofightery \(2017-09-18\)](#)

[Katar kupuje Hawki \(2017-10-16\)](#)

[12 kolejnych Rafale dla Kataru? \(2017-11-26\)](#)

[Katarskie zakupy \(2017-12-08\)](#)

[Problemy z silnikiem A320neo \(2015-10-01\)](#)

[12 kolejnych Rafale dla Kataru? \(2017-11-26\)](#)

[Kolejne bazy F-35A \(2018-01-04\)](#)

[Restrukturyzacja USAFE \(2015-01-09\)](#)

[USAFE znów strzegą Islandii \(2014-05-15\)](#)

[USAF o nieudanej operacji nad Sudanem Płd. \(2014-08-06\)](#)

[Brytyjczycy podpisali kontrakt na F-35B \(2014-11-26\)](#)

[F-35A będą stacjonować na Alasce \(2016-04-05\)](#)

[Raptor na łodzi \(2007-12-04\)](#)

[Cenny czas na Red Flag \(2012-06-15\)](#)

[Kadrowe problemy US Air Force \(2016-03-11\)](#)

[F-35A zrzucają bomby \(2016-03-18\)](#)

[Pierwszy F-35B dla Włoch \(2018-01-26\)](#)

[Holenderskie plany względem F-35 \(2014-01-04\)](#)

[Tylko 37 F-35A dla Holandii \(2013-09-17\)](#)

[Pierwszy F-35B zmontowany poza USA \(2017-05-06\)](#)

[Holenderskie plany względem F-35 \(2014-01-04\)](#)

[Pierwszy F-35A dla Włoch \(2015-03-13\)](#)

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2025 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o